

IPEVS

Institut pro efektivní
veřejnou správu

Podpora inovačního businessu ze strany města

Obsah

1.	Úvod	4
2.	Charakteristika inovačního sektoru v České republice	5
3.	Charakteristika inovačního sektoru v hl. m. Praze	7
4.	Systém podpory inovací na úrovni hl. m. Prahy	8
4.1.	Regionální a inovační strategie hl. m. Prahy	8
4.2.	Odborná pracoviště na úrovni hl. m. Prahy	9
4.3.	Pražský inovační institut	9
4.3.1.	Prague Smart Accelerator	10
4.3.2.	Asistenční vouchery na podporu inovačních projektů	10
4.3.3.	Podnikatelské a inovační centrum hl. m. Prahy	11
5.	Možnosti vylepšení systému podpory inovací na úrovni hl. m. Prahy	12
5.1.	Reforma Pražského inovačního institutu	12
5.2.	Aktualizace Regionální a inovační strategie hl. m. Prahy	13
5.3.	Další možnosti rozvoje inovačního ekosystému města	13
6.	Závěr	15
7.	Zdroje	16

Manažerské shrnutí

S ohledem na globální růst startupového ekosystému a s tím související růst konkurence mezi městy na úrovni rizikového kapitálu a podnikatelských projektů, se téma podpory inovací a nových technologií stává na úrovni samospráv čím dál více diskutované.

S ohledem na naše znalosti pražského prostředí, jsme připravili tuto studii, která se snaží odpovědět na otázku, v jakém stavu se podpora inovací na úrovni hl. m. Prahy nachází nyní a jaká opatření by mělo město realizovat, aby dosáhlo maximálního možného rozvoje inovačního sektoru.

Cíle

- Analýza aktuálního systému podpory inovací na úrovni hl. m. Prahy
- Analýza aktuálního stavu strategických dokumentů v oblasti inovací a jejich revize
- Návrh opatření vedoucích k tomu, že se hl. m. Praha stane inovačním lídrem regionu

Navržená opatření

Na úrovni města by mělo dojít k aplikaci následujícímu souboru kroků a opatření.

- Definování vlastnictví agendy podpory podnikání a inovací v Praze, kdy bude vykonávána jedním subjektem s adekvátním rozpočtem a kompetencemi – reforma Pražského inovačního institutu.
- Spolupráce s progresivními firmami, nikoliv na diskusní bázi jako doposud, ale skrze konkrétní opatření s jasným ekonomickým efektem.
- Vytvoření kompaktní sítě subjektů podporujících podnikání v Praze – primárně podnikatelských inkubátorů.
- Investice do startupů a spolupráce s nimi by měla probíhat i skrze městské společnosti vlastněné Prahou, což zajistí rychlý vstup nových technologií a procesů do pražského prostředí.
- Vybudování centra sdílených technologií a sdílení těchto zařízení v podnikatelských inkubátorech.

1. Úvod

Startupový ekosystém je dnes vnímán jako klíčový segment ekonomiky, ve kterém dochází k rozvoji inovací, nových technologií, tvorbě vysoce kvalifikovaných pracovních míst a následkem toho je jedním z důležitých motorů ekonomického růstu.

Právě s ohledem na aktuálnost a důležitost tématu jsme si dovolili napsat tuto publikaci, ve které bychom se chtěli zaměřit zejména na možnosti a nástroje, které má samospráva k dispozici pro podporu nových, inovativních společností.

S ohledem na růst globální konkurence jak v odvětví rizikového kapitálu, tak na úrovni podnikatelského talentu, je aktuálně lokální podpora startupového sektoru ve velkých metropolích naprostou nutností. Města dnes reálně vedou konkurenční boj o globální talent (jak na straně projektů, tak vysoce kvalifikovaných pracovníků) a musí se snažit o vytvoření co nejlepšího ekosystému pro rozvoj startupových projektů.

Inovace ve formě startupové aktivity v metropolitních oblastech samozřejmě probíhají i bez vstupu veřejného sektoru, ovšem rolí měst by mělo být tyto možnosti co nejvíce rozšířit. Lokální politici by měli kontinuálně uvažovat nad tím, co lze udělat pro systémovou podporu inovací a zaměřit se na odstranění konkrétních konstrukčních problémů a vad, které rozvoji projektů zabraňují.

Ustanovení koherentní a podpůrné podnikatelské politiky na úrovni města je náročné. I tak by ale odpovědní představitelé města měli po identifikaci překážek ve startupovém ekosystému vytvářet iniciativy k jejich odstranění. S ohledem na to, že jsou samosprávy mnohem bliže zdrojům inovací, může být podpora mnohem cílenější a dané město může přesně rozvíjet svoji infrastrukturu a konektivitu celého ekosystému.

Vzhledem ke zkušenostem autorů z reálií pražské samosprávy, se studie bude zabývat primárně prostředím hl. m. Prahy a možnostmi jeho rozvoje, což je příhodné s ohledem na to, že město je přirozeně hlavním českým centrem výzkumu, vývoje a inovací s desítkami veřejných výzkumných organizací a podnikatelských subjektů zapojených do oblasti základního a zejména aplikovaného výzkumu a vývoje. Ve městě sídlí vysoce kvalifikované týmy odborníků a infrastruktura ve vybraných oborech, a proto by byla cílená podpora těchto aktivit velmi nápomocná.

V neposlední řadě bychom chtěli uvést, že tato studie částečně navazuje na námi již dříve publikovanou studii Architektura poskytování služeb města v digitálním prostředí, která se tématem podpory inovativních společností částečně také dotýká.

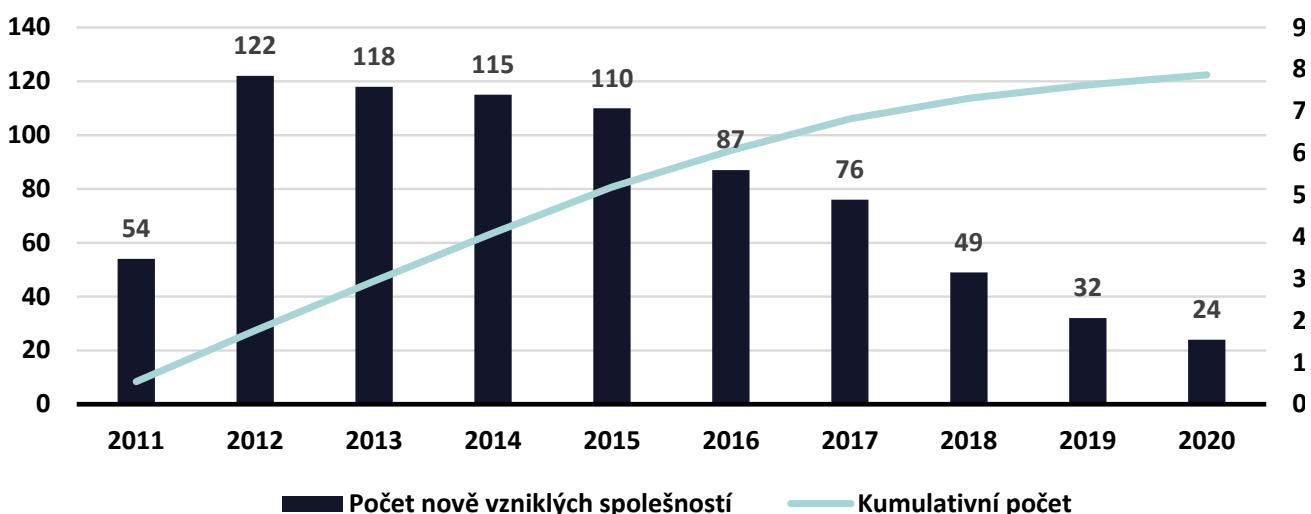
2. Charakteristika inovačního sektoru v České republice

Podle dat z Evropské komise bylo v roce 2021 v Evropské unii více než 80 000 startupů, do kterých bylo konsolidováno 41 miliard USD. A i když evropský segment není tak vyspělý a rozvinutý jako ten americký, je snažou Evropské komise jej podporovat tak, aby byl i evropský kontinent zdrojem inovací a úspěšných technologických firem.¹

Evropské prostředí je však mnohem fragmentovanější než ve Spojených státech a s nižším množstvím potenciálních exitových možností pro zakladatele projektů. Velikost sektoru rizikového kapitálu je ve Spojených státech přibližně 5x větší než v Evropě a podle strategických dokumentů Evropské komise je pro další rozvoj zapotřebí vyšší míra harmonizace regulace, redukce několika typů daní a právních bariér.²

V České republice se startupový sektor začal rozvíjet poměrně rychlým tempem, kdy po založení prvních inkubátorů a akcelerátorů kolem roku 2010, postupně začaly probíhat i první investice do startupových projektů, což v důsledku zapříčinilo růst počtu startupových společnosti.

Graf č. 1. Počet startupů v České republice 2011 – 2020

Zdroj: CzechInvest (2021)

Dnešními startupovými centry jsou kromě kalifornského Sillicon Valley města jako Berlín, Londýn, New York a Tel Aviv. V rámci hodnocení Startup Rank z roku 2020 se Praha v tomto globálním srovnání umístila na 81. místě a Brno na 177. místě jako nejhodnotnější lokace pro založení startupové společnosti.

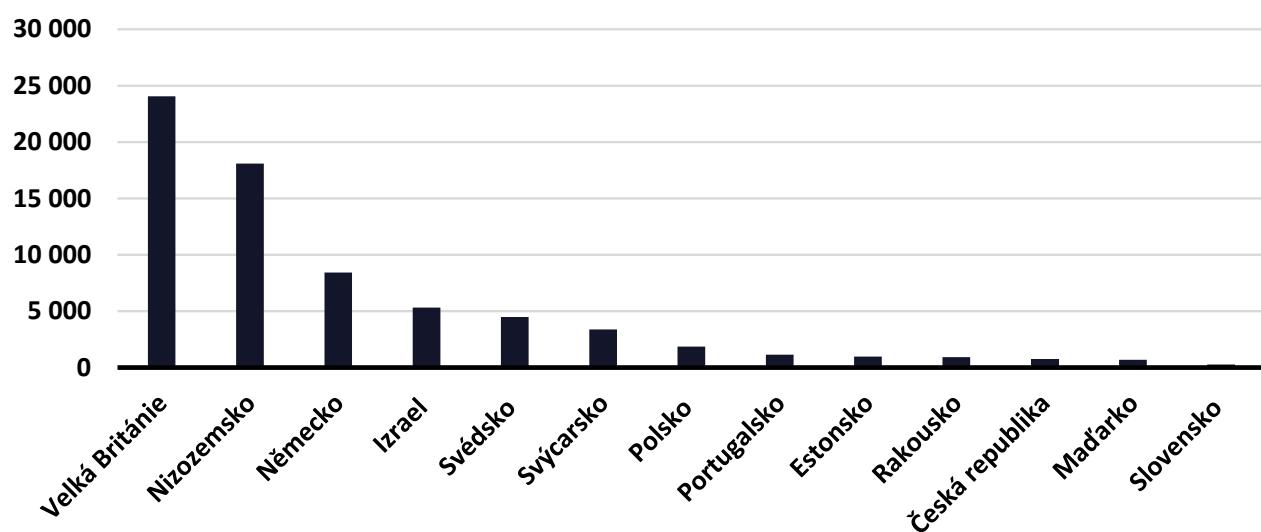
Celkově prostředí pro rozvoj startupových projektů u nás značně pomáhá i to, že výdaje na výzkum a vývoj v České republice jsou desáté největší jako % HDP. Právě výsledky tohoto výzkumu a vývoje pak mohou být poměrně snadno transferovatelné do spin-off projektů, kde dochází ke snaze o jejich komerční využití.

¹ V tomto ohledu je zajímavé srovnat jednotlivé přístupy k inovacím, kdy v případě Spojených států, je jejich hlavním zdrojem primárně soukromý sektor, naproti tomu v Evropě spíše převládá přístup, že se inovativní projekty vytvoří skrze dotační programy.

² V této studii však neřešíme regulatorní, právní a daňové aspekty podpory inovací, které jsou zajisté velmi důležité, ovšem rozhodování o těchto kompetencích přísluší výlučně státním organizacím.

Hlavními subjekty veřejné správy, které mají v kompetenci oblast výzkumu, vývoje a inovací v České republice jsou Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvo průmyslu a obchodu. Zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací dále uvádí možné poskytovatele veřejné podpory v této oblasti např. Akademii věd ČR, Technologickou agenturu ČR, Grantovou agenturu ČR, některá ministerstva, ale také územní samosprávné celky, o nichž je tato publikace.

Graf č. 2. Počet startupů v daných státech - mezinárodní srovnání

Zdroj: CzechInvest (2021)

Celý startupový sektor v České republice je tvořen inovačními a inkubačními akcelerátory, investičními fondy, vědecko-technickými parky a coworkingovými centry.

Právě rozvoj podnikatelské aktivity na úrovni startupových projektů nutně vyžaduje koncentraci kvalifikovaných pracovníků, infrastruktury, investičního kapitálu a kontaktů, a proto je pro rozvoj podpory inovativních společností nutný co nejvyšší počet těchto subjektů a jejich propojenost.

Schéma č. 1. Ekosystém inovačních subjektů v České republice

Zdroj: CzechInvest (2021)

3. Charakteristika inovačního sektoru v hl. m. Praze

I přes vzájemnou blízkost jednotlivých aktérů a značný potenciál, je inovační systém hl. m. Prahy velmi fragmentovaný a rolí pražské samosprávy by mělo být zejména budování role aktivního partnera, rozvíjejícího vztahy se subjekty inovačního systému a stanovujícího cíle doprovázené alokací zdrojů na jejich realizaci.

I přes dominantní pozici na českém výzkumném a inovačním systému, neodpovídá mezinárodní pozice hl. m. Prahy jejímu přirozenému potenciálu. Dle mezinárodního hodnocení Regional Innovation Scoreboard je zapojení podniků do inovací a spolupráce na tvorbě inovací průměrná a Praha není schopná západoevropským metropolím na poli výzkumu a vývoje konkurovat³. Inovační firmy v Praze nejsou technologickými lídry či průkopníky, nýbrž pouze následovateli či adoptéry cizích technologií.

Vzhledem ke svojí velikosti a přirozenému potenciálu, by se Praha měla soustředit zejména na svoji mezinárodní konkurenceschopnost. Inovační systém Prahy je však velmi fragmentovaný a historicky zde existovala znatelná nedůvěra a nedostatečná komunikace mezi jednotlivými aktéry inovačního systému z veřejného, akademického a soukromého sektoru, což je problém, který mělo vyřešit založení Pražského inovačního institutu jakožto integrující platformy. Komunikace díky tomu citelně narostla, ovšem bez dopadu v podobě rozvoje inovativních firem, přílivu investic, kvalifikovaných pracovníků, ani naopak zahraniční expanzí firem a odchodu odborníků z firem a univerzit do zahraničí. Klíčoví hráči v odvětví se proto nechtejí diskusí účastnit, protože jim nepřináší žádné výsledky.

Potenciál pražského inovačního systému tak zůstává do značné míry nevyužit pro potřeby zvyšování mezinárodní konkurenceschopnosti Prahy – existuje sice spousta strategií, ovšem skoro žádná neobsahuje aktivity s jasným ekonomickým přínosem. V tomto kontextu je nutné i to, aby hl. m. Praha v zahraničí aktivně rozvíjela svou image inovačního regionu a zařadila se mezi rychleji se rozvíjející evropské inovační regiony.

I přes zapojování do mezinárodních výzkumných projektů jsou totiž místní subjekty zřídkakdy v roli koordinátora projektů a jejich působení je oproti kolegům ze západních zemí méně významné. Cílem je proto rozšířit možnosti mezinárodní spolupráce, které budou spolu s propagací kapacit výzkumu a vývoje v zahraničí zdrojem rostoucího povědomí o českém výzkumu a spolu s odstraněním bariér pro působení kvalifikovaných pracovníků ze zahraničí podpoří větší otevřenost inovačního systému pro mezinárodní spolupráci.

³ Praha jako region v inovačních žebříčcích dlouhodobě padá, což je důsledek národní a EU podpory jiných regionů a odebírání finančních prostředků Praze.

4. Systém podpory inovací na úrovni hl. m. Prahy

Dle našeho názoru je dnes s ohledem na růst globální konkurence mezi jednotlivými metropolitními městy nutné, abychom se zaměřovali primárně na lokální podporu inovací tak, aby došlo k vytvoření co nejlepšího ekosystému pro rozvoj startupových projektů.

Podporovat inovační sektor je tak dnes z velké míry rolí místních samospráv, které mají k rozvoji lokálního ekosystému lepší možnosti, protože jsou blíže zdrojem inovací a podpora tak může být mnohem cílenější a lze díky ní docílit přesnějšího rozvoje infrastruktury a konektivity celého ekosystému.⁴

Městská samospráva má hrát především roli aktivního facilitátora, který zprostředkovává a motivuje k navazování kontaktů mezi výzkumnou a podnikatelskou sférou. Proto se také na úrovni města rozvinuli odborné a personální kapacity, které měly přispět k posilování vazeb mezi sektory prostřednictvím vhodných podpůrných nástrojů a v konečném důsledku zajistit vyšší výkonnost a konkurenceschopnost firem v regionu. Pro opravdový dopad, je však nutná revize a reforma těchto kapacit – zásadní je hledat zejména nástroje s reálným dopadem pro cílové skupiny. Finanční podpora inovací z rozpočtu hl. m. Prahy (vč. spolufinancování evropských projektů) dosáhla ve sledovaném období v letech 2014–2018 v průměru 116 mil. Kč ročně, tj. nevíce z krajů ČR. Lze tak konstatovat, že inovační politika představuje pro město zanedbatelnou finanční zátěž a zároveň odpovídá pouhým 0,8 % celkových veřejných výdajů na výzkum a vývoj uskutečněných v Praze.⁵

4.1. Regionální a inovační strategie hl. m. Prahy

Od roku 2014 je inovační strategie města reprezentovaná Regionální inovační strategií hl. m. Prahy, která je specificky zaměřeným koncepčním dokumentem, jež rozpracovává vybrané cíle Strategického plánu hl. m. Prahy.

Strategie stanovuje cíle v oblasti výzkumné a inovační činnosti na úrovni hl. m. Prahy s tím, že monitoring a jejich naplňování z hlediska postupu, finančního zajištění a plnění jednotlivých projektů, má na starosti Pražský inovační institut. V obecné rovině její struktura relativně funguje, ovšem chybí zde reálné projekty s konkrétním efektem na inovační prostředí kromě těch diskusních a komunikačních.

Koordinacním a poradním orgánem pro zpracování Regionální inovační strategie je Pražská inovační rada, jež by měla být platformou pro spolupráci a poradním a koordinacním sborem dohlížejícím na přípravu a realizaci této strategie, včetně navrhování vhodných projektů a opatření na zlepšování inovačního a podnikatelského prostředí v Praze a zastřešování činnosti pracovních skupin (tzv. inovačních platform).

⁴ Ovšem zdaleka ne všechny instrumenty pro podporu startupů lze nalézt na městské úrovni, protože na úrovni státu tyto aktivity zastřešuje agentura CzechInvest.

⁵ Je však nutné doplnit, že šlo především o projekty vytvořené za účelem čerpání evropských dotací.

K Regionální a inovační strategii hl. m. Prahy je dále přidružen Akční plán, který dává výčet konkrétních projektů a opatření, jejichž plnění je monitorováno a výsledky jsou průběžně předávány Pražské inovační radě a Magistrátu hl. m. Prahy. Je ovšem nutné konstatovat, že Akčním plánům Regionální a inovační strategie se nevěnuje dosta-tečná pozornost, nemají adekvátní rozpočet a nedohlíží se detailně na jejich plnění.

4.2. Odborná pracoviště na úrovni hl. m. Prahy

Město v posledních letech vybudovalo vlastní kapacity na tvorbu a naplňování svých inovačních strategií, mezi kte-ré patří zejména Oddělení strategie a podpory podnikání začleněné na Magistrátu hl. m. Prahy, Kancelář inovační politiky v Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy, jež je pověřena přípravou strategických dokumentů v oblasti inovaci, městská společnost Operátor ICT, a.s. realizující agendu Smart City, Kancelář primátora hl. m. Prahy vyko-návající ekonomickou diplomacii a nově zřízený Pražský inovační institut, jehož činnost podrobněji popíšeme v další kapitole.

V minulosti Praha trpěla zásadním deficitem v oblasti inovační infrastruktury a služeb, které se vážou na jejich činnost, kdy měla ve srovnání s některými dalšími kraji relativně nižší kapacitu inovační infrastruktury a spektrum služeb. Tento deficit v minulosti kompenzovala zřízením inkubátorů ve spolupráci s CzechInvestem (ESA BIC Prague) a Czech ICT Alliance (Prague StartUp Center), jemuž však byl bez náhrady vypovězen nájemní vztah v objektu hl. m. Prahy.

Dnes již na území hl. m. Prahy delší dobu fungují úspěšná zařízení za účasti soukromého kapitálu, které se orientují na velmi malé a progresivní firmy (zejména v oblasti IT), jež poskytují jiný sortiment služeb než klasické vědecko-technické parky či inkubátory. Jsou jimi např. sdílené prostory pro začínající podnikatele Impact HUB Praha, WeWork, podnikatelský inkubátor se záštitou business angels z Global Accelerator Network, StartupYard, podni-katelský inkubátor a sdílený prostor pro začínající firmy Node5 či TechSquare a další.

Funkci zařízení inovační infrastruktury nabízejí i některé vysoké školy jako o inkubátory InQbay (ČVUT), PointOne (ČZU) a xPORT Business Accelerator (VŠE). Dále je v Praze Technologické centrum Akademie věd ČR, které poskytuje zejména vysoce specializované služby transferu technologií a je centrem Enterprise Europe Network v ČR. Delší dobu fungují i vědeckotechnické parky IBC ÚEM AV ČR a VTP VZLÚ Praha, který je podnikatelským inkubátorem pro subjekty leteckého, automobilového, dopravního a vojenského průmyslu.

4.3. Pražský inovační institut

Stejně jako v jiných krajích i v Praze jen velmi málo podniků vyvíjí své inovace společně s vysokými školami nebo veřejnými výzkumnými institucemi. Nízká míra spolupráce sektoru a tím pádem vzájemná neinformovanost a ne-pochopení cílů je všeobecným znakem národního inovačního systému. Cílem města bylo podporovat spolupráci mezi sektory tak, aby se zvýšila její četnost a kvalita a samospráva rozvíjela vlastní roli v inovačním systému, která by doplňovala intervence z národní úrovně.

Proto byl v roce 2020 ze strany hl. m. Prahy formou zapsaného ústavu založen Pražský inovační institut, jehož cílem má být propojování veřejné, akademické a soukromé sféry tak, aby došlo ke zlepšení konkurenceschopnosti metropole. Klíčové v tomto kontextu jsou iniciativy jako Prague Smart Accelerator, Asistenční vouchery na podporu inovačních projektů a Podnikatelské a inovační centrum hl. m. Prahy, jež všechny podrobněji popíšeme níže.

Finanční podporu získává institut od hl. m. Prahy a z dotačních programů EU, jež jsou hlavním zdrojem financování jeho aktivit. Institut se nicméně zaměřil spíše na PR, komunikaci a vzdělávání – reálná podpora podnikání a inovací s jasně kvantifikovatelným ekonomickým dopadem zde prozatím chybí.

4.3.1. Prague Smart Accelerator

Jedná se o tříletý projekt financovaný z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání, který má za cíl propojovat podnikání, inovace a výzkum s lidskými zdroji. Projekt patří pod hlavičku Národní výzkumné a inovační strategie pro inteligentní specializaci, v rámci které si daný region volí obory, kde bude rozvíjet podnikání na svém území.

Snahou je v rámci Prague Smart Accelerator vybudovat stálý tým, který bude propojovat lidské zdroje podnikavosti a inovací. Dlouhodobým cílem je integrace všech iniciativ pro podporu podnikání do této platformy a zlepšovat obraz hl. m. Prahy jakožto centra inovací včetně propagace výsledků výzkumu a inovací na území metropole. Cíl v podobě tvorby infrastruktury pro podporu ekosystému ovšem není příliš úspěšně dosahován a opět jde spíše o projekt diskusního charakteru.

4.3.2. Asistenční vouchery na podporu inovačních projektů

Hl. m. Praha ve spolupráci s Pražským inovačním institutem nabízí dotační program Asistenčních voucherů. Cílem programu je podpořit přípravy a vypracování dokumentací k projektům, které mohou získat finanční prostředky z národních, mezinárodních či případně místních rozpočtů v oblasti výzkumu, vývoje a inovací.

Žádost o tento typ podpory může podat každá výzkumná instituce, vysoká škola, firma či podnik s pobočkou v metropoli. Podpora má žadatelům pomoci uspět při následném dokončování přípravy tak, aby následně mohlo dojít k prezentaci záměrů potenciálním investorům, kteří by do nich byli ochotni vložit další investiční prostředky a umožnili tak jejich další rozvoj.

Výše podpory je stanovena v hodnotě 100 tis. Kč až 900 tis. Kč s tím, že maximální výše kofinancování ze strany města může dosáhnout až úrovně 90 %. Celková částka alokovaná na tento typ podpory je ve výši 12 mil. Kč s tím, že program je z 85 % hrazen z evropského Operačního programu Věda, výzkum, inovace a na 15 % spoluúčasti se finančně podílí hl. m. Praha.

Finanční podpora je žadatelům po zpracování záměru a formálním zhodnocení přidělena na základě schválení ze strany Pražské inovační rady.

4.3.3. Podnikatelské a inovační centrum hl. m. Prahy

Podnikatelské a inovační centrum hl. města Prahy se soustředí na praktickou podporu podnikání a inovací. Cílem je vytvoření systému specifických služeb pro lepší orientaci podnikatelů a snadnější zahájení jejich činnosti lokalizovaného do jednoho kontaktního místa.

Zájemcům jsou zde nabízeny služby v podobě konzultační činnosti, přednáškové činnosti a možnosti zapůjčení konferenčních prostor s tím, že vizí centra je stát se platformou, na které se setkávají odborníci z různých sfér – akademické, veřejné, neziskové i komerční a místo kde je startupovým projektům poskytnuta informační a další odborná podpora.

Do budoucna by měl být potenciál Podnikatelského a inovačního centra rozvinut tím způsobem, že se centrum otevře veřejnosti a stane se centrem setkávání pro všechny aktéry činné ve startupovém prostředí.

5. Možnosti vylepšení systému podpory inovací na úrovni hl. m. Prahy

Inovace ve formě startupové aktivity v metropolitních oblastech samozřejmě probíhají a budou probíhat i bez vstupu veřejného sektoru, ovšem rolí města by mělo být tyto možnosti co nejvíce rozšiřovat. Cílem by mělo být primárně zaměřit se na odstranění konkrétních konstrukčních problémů a vad, které rozvoji projektů zabraňují.

Pražský ekosystém podpory podnikání a inovací je poměrně pestrý, ovšem jak již bylo zmíněno, je také velmi rozdrobený. Úkolem města by tedy mělo být ustanovení koherentní a podpůrné podnikatelské politiky, kdy by představitelé města po identifikaci překážek ve startupovém ekosystému měli vytvářet iniciativy k jejich integraci.

Město by mělo vytvořit takový systém podpory, který je jednak schopný držet krok s dynamicky se vyvíjejícím startupovým světem a dokáže obstát v prostředí s vícero stakeholders a soupeřícími zájmy – soukromého sektoru, venture kapitálu, korporací a startupů, různých úrovní veřejného sektoru, univerzit a výzkumných institucí.

Z konzultací se zástupci podnikatelské sféry však vyplývá, že v mezinárodním měřítku na konkurenceschopnost Prahy působí negativně zejména deficit péče o investory a neaktivní přístup k získávání dalších investic. Zejména získávání zahraničních investic s multiplikačními efekty pro město by do budoucna mělo být jedním z klíčových prvků systémové podpory inovací.

5.1. Reforma Pražského inovačního institutu

Pražský inovační institut, který dnes slouží jako hlavní inovační platforma v metropoli, by měl být reformován do tzv. business development unit, tedy městské agentury, která umožnuje efektivnější a rychlejší pomoc všem podnikatelským projektům, celkové vylepšování inovačního ekosystému a neslouží pouze jako diskusní platforma zaměstnávající pracovníky navázанé na vládnoucí politickou reprezentaci.

S ohledem na již získané finanční prostředky z operačních programů EU je vhodné institut okamžitě reformovat a využít tyto finanční prostředky pro práci s podnikavostí a inovacemi ve skutečný prospěch a hospodářský rozvoj Prahy.

Institut by nově neměl být pouze diskusní platformou, jež realizuje projekty primárně za účelem čerpání získaných dotačních prostředků, ale všechny jeho programy by měly mít jasně nastavené KPIs (tzv. klíčové indikátory výkonosti) tak, aby skutečně docházelo k rozvoji potřeb města s jasným ekonomickým dopadem.

Na pracovníky institutu musí být kladený vysoké nároky zejména ve vztahu k jejich znalosti byrokratického prostředí veřejného sektoru pražské metropole a dynamického prostředí světa startupů. V tomto ohledu je nutné počítat i s odpovídajícím platovým ohodnocením těchto pracovníků.

5.2. Aktualizace Regionální a inovační strategie hl. m. Prahy

Strategie stanovuje cíle v oblasti výzkumné a inovační činnosti na úrovni hl. m. Prahy s tím, že monitoring a jejich naplňování z hlediska postupu, finančního zajištění a plnění jednotlivých projektů, má na starosti Pražský inovační institut.

Je důležité, aby byla strategie průběžně aktualizována a reflektovala vývoj na úrovni jednotlivých opatření a politik. Je důležité zdůraznit, aby projekty Akčního plánu přidrženého ke strategii byly skutečně cílené s jasným ekonomickým přínosem pro město a jejich plnění bylo hodnoceno na základě předem definovaných KPIs.

Aktualizace Regionální a inovační strategie a jejího akčního plánu by měla být provedena i s využitím expertíz externích partnerů, kteří by se do ní zapojili prostřednictvím individuálních či skupinových pracovních setkání nebo prostřednictvím připomínkového řízení.

Cílem participace je pracovat na projektech s dopadem na úspěch inovací a podnikatelů – tedy na projekty tvořící přidanou hodnotu pro hl. m. Prahu. Klíčem k úspěchu je propojit aktivity hl. m. Prahy s aktivitami státu, kdy je extrémně důležité podporovat silné články české ekonomiky (mezi které pražský startupový sektor bezesporu patří) a ne pouze ty průměrné či podprůměrné.

U strategie je potřebné udat jasné směr a vizi směřování, což dnes podnikatelé a univerzity nutně potřebují.

5.3. Další možnosti rozvoje inovačního ekosystému města

Dále se v rámci podpory inovačního ekosystému města nabízí další možnosti, které by město mohlo využít. Toto jsou opatření a politiky, které by měly být realizovány tak, aby došlo ke zlepšení inovačního prostředí na úrovni hl. m. Prahy.

- Spolupráce s progresivními firmami, nikoliv na diskusní bázi jako doposud, ale skrze konkrétní opatření města dle jejich požadavků a popřípadě řešení témat pražských subjektů na státní úrovni. Proces by měl fungovat na principu vzájemné domluvy, po jejímž schválení dojde k vložení projektu do Akčního plánu Regionální a inovační strategie spolu s projektovým záměrem (případně i alokovanými finančními prostředky) a k realizaci s jasným hodnocením na základě KPIs.
- Vytvoření kompaktní sítě subjektů podporujících podnikání v Praze – propojení podnikatelských inkubátorů. Hl. m. Praha musí jasně definovat vhodné projekty včetně jejich rozpočtového krytí – zde existuje skutečně velký potenciál propojení s aktivitami státní agentury CzechInvest.
- Město by dále mělo využívat ekonomické diplomacie a spolupráce s partnerskými městy na mobilitě vysoce kvalifikovaných pracovníků a vědeckých pracovníků (i pro kratší pobyt), což městu přinesete prosperitu, nové nápady a projekty. Zároveň by bylo vhodné lépe integrovat ekonomickou diplomaci do struktury hl. m. Prahy.

- Investice do startupů a spolupráce s nimi by měla probíhat primárně skrze městské společnosti vlastněné Prahou, a to dle jejich potřeb a oborového zaměření. To by mělo zajistit rychlý vstup nových technologií a procesů do pražského prostředí.
- Zapojení třetích stran do digitálního ekosystému města, kdy bude docházet k zapojování odborné veřejnosti a inovativního businessu do řešení potřeb města. Kromě standardních nástrojů to znamená především proaktivní přístup města, kdy se sběrem podnětů, tvorbou zadání a poskytováním výstupů včetně konkrétních datových sad, definuje rámec, v němž mohou třetí strany hledat a realizovat řešení přinášející nová a efektivnější služby občanům.
- Podpora mezinárodních inovačních a startupových soutěží v Praze, kde budou soutěžící rozvíjet svoje businessové nápadů a následně docílovat jednotlivých milestoneů – vytvoření business plánu, proof-of-concept a posléze i minimum viable product.
- Dokončení Pražského inovační portálu, kdy různorodost inovačního prostředí pomůže zpřehlednit společná internetová prezentace poskytující informace o dostupných službách, konaných akcích, potenciálních partnerech, kontaktních osobách apod. Zároveň bude poskytovat informace o aktivitách samosprávy (např. podpůrných programech) a bude jedním z nástrojů prezentace a propagace Prahy jako centra výzkumu a inovací. Důležité je pak jeho propojení do sítě webů zaměřených na podporu podnikání na světové úrovni.
- Město bude průběžně sbírat statistické informace a průběžně konat šetření mezi inovačními firmami, a to za metodické spolupráce s Technologickou agenturou ČR tak, aby došlo k lepšímu sběru dat o pražském inovačním sektoru a bylo možné snadněji monitorovat dopady navrhovaných opatření a vývoj sektoru.
- Mělo by dojít k vybudování centra sdílených technologií a sdílení těchto zařízení v podnikatelských inkubátorech. Na Pražském inovačním portálu budou uvedeny veškeré informace o přístrojovém vybavení a možnostech jeho využití.
- Jasné definování vlastnictví agendy podpory podnikání a inovací v Praze – jeden subjekt s rozpočtem, silnými kompetencemi a nadřazeností nad ostatní subjekty Prahy – reforma Pražského inovačního institutu. Zároveň by měl být gesčně pověřen radní nebo zvláštní zmocněnc Rady s politickým mandátem na vyjednávání na úrovni ČR a EU a dále také v oblasti ekonomické diplomacie a pražských stakeholderů.

6. Závěr

Ve studii jsme se snažili popsat aktuální stav a prostředí inovačního sektoru na území hl. m. Prahy. I přesto, že je prostředí velmi fragmentované, s nízkou mírou komunikace a kooperace (a gesce podpory podnikání je na úrovni samosprávy obecně přehlížena), skýtá v sobě sektor s ohledem na ekonomickou výkonnost, mezinárodní reputaci a umístění hl. m. Prahy obrovský potenciál.

V rámci práce jsme popsali, jak vypadá agenda podpory inovací na straně hl. m. Prahy dnes. Největším problémem, kterému město čelí je to, že se na úrovni klíčových pracovišť – zejména Pražského inovačního institutu realizují primárně měkké projekty, které mají zejména diskusní charakter, ovšem chybí jim konkrétní ekonomické dopady pro město.

Pražský inovační sektor je rozdrobený a snahou města by mělo být vytvoření sítě subjektů podporujících podnikání v Praze – zde se bavíme primárně o propojení podnikatelských inkubátorů. Městské instituce pro podporu podnikání – tedy primárně Pražský inovační institut, musí projít zásadní reformou a zahájit intenzivní spolupráci se státní agenturou CzechInvest. V tomto kontextu je nutná i obnova dobré reputace u klíčových hráčů na poli rizikového kapitálu a technologických startupů, kteří byli na úrovni města historicky integrováni do diskusních projektů, jež pro ně však neměli žádný ekonomický efekt ani význam.

Ve městě by po reformě Pražského inovačního institutu měl vzniknout jeden silný subjekt, který do sebe veškerou agendu na úrovni podpory podnikání integruje a bude disponovat silnými kompetencemi a dobrou reputací u klíčových hráčů v odvětví.

Skrze aktualizaci strategických dokumentů – Regionální a inovační strategie hl. m. Prahy a jejího Akčního plánu, spolu s pečlivou realizací nově nastavené agendy dojde k formulaci jasné vize a směřování, která bude pro podnikatele a univerzity jasným orientačním bodem v inovačním prostředí města.

Veškeré projekty, které se v rámci podpory podnikání budou realizovat, by měly být po schválení začleněny do Akčního plánu Regionální a inovační strategie i s eventuální finanční alokací a po realizaci průběžně hodnoceny na základě jasně stanovených KPIs. Platí, že všechny tyto projekty by měly mít multiplikační efekty a z každé finanční alokace musí hl. m. Praha prokazatelně benefitovat.

V konečném důsledku by tak mělo dojít k využití potenciálu, který na úrovni hl. m. Prahy již je – a to formou odstranění bariér a překážek, které podnikatelským subjektům brání v rozvoji, využitím pozice, kterou hl. m. Praha na mezinárodním poli má, rozšířením spolupráce mezi jednotlivými subjekty inovačního sektoru a realizací projektů, které mají pro město konkrétní ekonomické efekty.

Aplikací těchto opatření bude hl. m. Praha díky svým přirozeným atributům schopno obstát v globální konkurenci, posunout se do pozice lídra regionu na poli moderních technologií a stát se vyhledávaným městem pro společnosti, které chtějí uspět ve třetím tisíciletí.

7. Zdroje

[1] CzechInvest, Startup FactSheet: Inovační prostředí v Česku, Odkaz zde: <https://www.czechinvest.org/getattachment/4f1d0ff4-61d7-4652-9f3f-dfa9f47cde90/Fact-Sheet-Startup>

[2] VC Funding In CEE Report – 2020, Vestbee, Odkaz zde: <https://www.vestbee.com/blog/articles/vc-funding-in-cee-report-2020>

[3] Creating growth clusters: What role for local government?, McKinsey, Odkaz zde: <https://www.mckinsey.com/industries/public-and-social-sector/our-insights/creating-growth-clusters-what-role-for-local-government>

[4] Prague Smart Accelerator, Pražský inovační institut, Odkaz zde: <https://www.prazskyinovacniinstitut.cz/projekty/prague-smart-accelerator>

[5] Regionální inovační strategie hl. m. Prahy, Institut plánování a rozvoje, Odkaz zde: https://www.prazskyinovaciinstitut.cz/files/ris_hmp.pdf

[6] Akční plán Regionální inovační strategie hl. m. Prahy, Pražský inovační institut, Odkaz zde: https://iprpraha.cz/uploads/assets/dokumenty/ssp/analyzy/akcni_plan_regionálni_strategie_2020.pdf

IPEVS

Institut pro efektivní
veřejnou správu

www.ipevs.cz